

ATASSUT

UKA 2013/106-1

Gerhardt Petersen

10.10.13

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Inatsisartut med virkning fra EM 13 tiltræder at "Nul-tolerancen" overfor brydning af uran og andre radioaktive stoffer ophører.

(Naalakkersuisoq for Erhverv og Råstoffer)

Efter at vi i ATASSUT har haft en dybdegående dialog og med udgangspunkt i at nærværende forslag er i overensstemmelse med Koalitionsaftalen samt med henvisning til at vi under valgkampen til Inatsisartut allerede har ytret vores holdning om at vi vil arbejde for ophævelse af nul-tolerancen overfor brydning af uran og andre radioaktive stoffer skal ophøre, så skal vi her kommentere på forslaget, hvor vi tilslutter vi os Naalakkersuisuts forslag.

I ATASSUT arbejder vi for at vi som et samfund kan imødegå en udvikling hvor der sker en udvikling indenfor erhvervslivet, arbejdsmarkedet, økonomien, større uafhængighed af bloktilskuddet fra staten og at vort samfund bliver mere og mere selvhjulpne ved hjælp af landets ressourcer, såvel levende som ikke-levende ressourcer, og at disse bliver til størst gavn for hele samfundet som overhovedet muligt.

Det er korrekt, at vi tidligere har tilkendegivet at der ikke skal brydes uran i vort land, men i ATASSUT er vi nu bevidste om at den tekniske udvikling gør det muligt at udvinde uran samt andre radioaktive mineraler under skærpede sikkerhedsforanstaltninger og beredskab, og derfor ser vi ikke der er grundlag for at fastlåse os på ikke udnytte vores ressourcer.

Der pågår løbende store debatter og vi sidder inde med resultater fra mange undersøgelser og dybdegående redegørelser, og det er vores holdning i ATASSUT at tiden nu er inde til handling.

ATASSUT INATSIARTUNI

Gennem selvstyreloven som vi alle værdsætter, så understreges det, at vi har ejerskab til mineraler der er i vort land, der ligger til lands og til havs og i havbunden, og at vi har ret til selv at bestemme hvordan vores ressourcer skal udnyttes, uden at skulle spørge andre først.

Beslutningen der skal træffes i dag, er ikke så ligetil, og vi er uden tvivl mange der nøje vurderer hvilke fordele og ulemper der kan være ved vores beslutning, og andre bekymrer sig om at der vil være flere ulemper end fordele, i ATASSUT er vi ikke i tvivl om at tvivlen ikke skal være en stopklods, da vi har et ønske om at komme videre.

Gennem processen med fjernelse af nul-tolereancen har kørt, har vi fra ATASSUT efterlyst en øvre grænse for at udnytte uran som biprodukt ved udvinding af andre mineraler hvor der kan forekomme uran som biprodukt, hvor man bl.a. har set på at kunne åbne op for muligheden ved at benyttes sig af den øvre grænse som er gældende i EU, hvor det har været mest tiltagende at vælge EU fremfor USA, eftersom de øvre grænser i EU er noget skarpere.

Men i dag skal vi med henvisning til hvor langt vi er nået i arbejdet med de lovgivningsmæssige rammer for udvinding af uranholdige mineraler er vi som parti klar til at man på sigt også åbner op for mulighed for at udvinde uran med henblik på eksport.

I ATASSUT vil vi uden at tvivle være med til at skabe de lovgivningsmæssige rammer, men vi mener at det er bydende nødvendigt, at det offentlige skal være forpligtet til at samfundet får så meget kendskab til emnet som overhovedet muligt.

I forbindelse med ophævelsen af nul-tolerancen for udvinding eller udnyttelse af uran eller andre radioaktive mineraler og i forlængelse af dette udvinding af uran med henblik på eksport, så er der i den senest udarbejdede og nyeste redegørelse, der lige er udkommet, anbefalinger som vi i ATASSUT mener skal følges, og at vi på den baggrund anbefaler at Naalakkersuisut bl.a. skal arbejde for følgende:

ATASSUT INATSIARTUNI

- At Naalakkersuisut skal sikre at samtlige internationale aftaler som endnu ikke er gældende i Grønland, bliver belyst og sikre at de bliver gjort gældende i Grønland.
- At der skal arbejdes for at love der vedrører om uran der udvindes med henblik på eksport ved Kongelig anordning skal gøres gældende i Grønland.
- At man skal sikre at Grønland bliver i stand til at leve op til de internationale direktiver der er fastsat af Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) samt safeguards-processer (Comprehensive Safeguards Agreements and Additional Protocol); dette ved at der iværksættes tiltag samt skabe de nødvendige lovgivningsmæssige rammer.
- At der skal skabes administrative procedure, hvor man også skal sikre at borgernes viden om emnet skal højnes så meget som muligt
- At der skal skabes et tilsynsorgan der skal føre tilsyn med eksportering af uran fra Grønland, og at dette bliver fremlagt og vurderet, og på baggrund af disse også sikre at det iværksettes.
- Eftersom man ved omdannelse af uran, kan man skabe plutonium til atomvåben, så er det utrolig vigtigt at såfremt man i vort land, skal til at udnytte uran som biprodukt eller senere skal begynde at eksportere uran, så skal der arbejdes på at få udarbejdet en samarbejdsaftale med Danmark på udenrigs- og sikkerhedsområdet

Vi er i ATASSUT ikke i tvivl om at man i forbindelse med arbejdet for ophævelsen af nul-tolerancen vil sørge for at man går grundigt til værks for at sikre at de lovgivningsmæssige rammer, regler samt internationale aftaler kan blive overholdt og at forholdene bliver tilpasset derefter.

I 1988 traf Rådet for Råstoffer, udenom Landstinget og Folketinget, en grundlæggende beslutning om at der på nogen måde ikke måtte gives tilladelser til efterforskning eller udvinding af uran.

Det er nu 25 år siden at der blev truffet en beslutning henover hovedet op den politiske ledelse og ikke mindst de omtalte landes befolkninger, det kan godt være at man set i lyset af det daværende tids teknologiske formåen, måske var en god beslutning at handle udenom politikerne, men vi mener ikke i ATASSUT at der er grundlag for at fastholde i den grundlæggende beslutning der dengang blev truffet.

ATASSUT INATSIARTUNI

I 2010 mens Inuit Ataqatigiit var fører i Koalitionen, blev Greenland Minerals And Energy A/S' efterforskningstilladelse forlænget, således at virksomhedens efterforskningstilladelse fra 2005 blev forlænget frem til 31. december 2014.

Eftersom Inuit Ataqatigiit er modstandere af ophævelsen af nul-tolerancen, og som har givet GME tilladelse, bliver vi nødt til at spørge om det var meningen, at når virksomheden havde brugt en masse økonomiske midler på undersøgelser, at de så efterfølgende bare skulle smides ud af landet? Mener man at den form for behandling af virksomheder vil være med til at fremme investeringslysten i vort land?

Vi er nødt til fra ATASSUT at spørge således, da vi ønsker at sikre at vort land ikke ledes på uærlige præmisser, selvfølgelig skal virksomheder med tilladelse til efterforskning, kunne regne med at såfremt deres efterforskningsundersøgelser viser sig at være positivt, at det så kan iværksætte planer med henblik på udvinding.

Verdenssamfundet og især de lande som vort Grønland samarbejder med og ønsker at samarbejde med omkring uran, er i forvejen underlagt meget strikse lovgivningsmæssige rammer på sikkerhedsområdet, og meget strenge grundlæggende krav der er politisk fastsatte, og vi er i ATASSUT ikke bekymrede for ophævelsen af nul-tolerancen, da ophævelsen af nultolerancen skal gøres gældende i samarbejde med de lande og verdenssamfund, hvor man er underlagt meget strikse regler samt tilsyn.

Og det er værd at huske, at Kvanefjeldet i nærheden af Narsaq, ikke er det eneste sted i Grønland hvor der er ressourcer med sjældne jordartsmetaller, eftersom der er gjort fund andre steder på kysten hvor man løbende hører om nye lovende fund, eksempelvis er det tidligere blevet offentlig meddelt om store fund i nærheden af Maniitsoq.

ATASSUT vil ikke være en del af dem der ikke vil bremse udviklingen med tvivl eller skabelse af tvivlsom som ikke er fremmende for udviklingen af vort samfund, derfor støtter ATASSUT

ATASSUT INATSIARTUNI

forslaget uden at tvivle og skal atter tilkendegive vores fuld støtte og indstiller på den baggrund forslaget til vedtagelse i den nuværende form.